

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
DOBROSTĚM

ŠTVRŤROČNÝ KOMENTÁR K POLITIKE OBOZRETNOSTI NA MAKROÚROVNI JANUÁR 2017

Obsah

Obsah	2
Úvod	3
1 Hodnotenie situácie Národnou bankou Slovenska	5
2 Rozhodnutia v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni	9
Príloha A Vybrané indikátory podľa hlavných kategórií rizík	13
Príloha B Proticyklický kapitálový vankúš	14

Úvod

Stabilita finančného systému je nevyhnutným predpokladom fungovania ekonomiky. Ide o široký koncept od bezpečnosti bankových vkladov a iných podobných produktov až po plynulé fungovanie trhu úverov postavené na zodpovednom prístupe finančných inštitúcií a ich klientov. Cieľom politiky obozretnosti na makroúrovni je prispievať k finančnej stabilite najmä budovaním vyššej odolnosti finančného sektora v dobrých časoch, keď sa riziká spravidla ešte len formujú. Jej cieľom môže byť aj predchádzanie kumulácii systémových rizík, čo následne zmierňuje zraniteľnosť ekonomiky v čase krízy.

Politiku obozretnosti na makroúrovni vykonáva predovšetkým Národná banka Slovenska, formálne jej táto povinnosť vyplýva zo zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom. Národná banka Slovenska môže pri výkone politiky obozretnosti na makroúrovni použiť viaceré nástroje (od zmiernenia špecifického rizika až po plošné zvýšenie požiadavky na kapitál) ako aj formy ich použitia (od upozornenia na riziko až po zákonnú povinnosť)¹. Dodatočné sprísňovanie nástrojov politiky obozretnosti na makroúrovni je aj v kompetencii Európskej centrálnej banky.

Dôležitou časťou výkonu politiky obozretnosti na makroúrovni je pravidelné štvrtročné hodnotenie vývoja v oblasti finančnej stability, ktorého súčasťou je aj rozhodnutie Bankovej rady NBS o prípadnom použití jednotlivých nástrojov. Napĺňanie základného cieľa, teda udržiavanie finančnej stability, je hodnotené prostredníctvom sledovania piatich predbežných cieľov²:

1. Zmiernenie a zabránenie nadmernému úverovému rastu a dlhovému financovaniu
2. Zmiernenie a zabránenie nadmernému nesúladu splatností a strate trhovej likvidity
3. Obmedzenie koncentrácie priamych a nepriamych expozícií
4. Obmedzenie systémového vplyvu nedostatočne zladených stimulov s cieľom znížiť morálny hazard
5. Zvýšenie odolnosti finančných infraštruktúr

Prvý predbežný cieľ je zameraný na zabránenie nadmernému rastu úverov a iného dlhového financovania, keďže práve tento trend je všeobecne označovaný za jeden z hlavných dôvodov ekonomickej a finančnej krízy. Vzhľadom na tradičný charakter slovenského finančného trhu ide o veľmi dôležitý cieľ. Väčšina významných trendov, ako aj rizík v domácom bankovom sektore, je spojená s trhom úverov domácnostiam a podnikom. Slovensko patrí medzi krajiny s najvyšším podielom úverov domácej ekonomike na celkovej bilancii, pričom väčšina príjmu bánk pochádza práve z tejto aktivity.

Druhý predbežný cieľ sa týka zabránenia nadmernému časovému nesúladu splatností aktív a pasív v bilancii bánk. Inými slovami splatnosť aktívnych operácií by sa nemala významne odlišovať od splatnosti zdrojov bánk. Napriek tomu, že úlohou bánk je sprostredkovať financovanie dlhodobých aktív (úvery) krátkodobými pasívami (vklady), skúsenosti ukázali, že nadmerný časový nesúlad aktív a pasív prehlbuje zraniteľnosť finančného systému a prispieva k tvorbe ekonomických a finančných nerovnováh.

¹ Viac o nástrojoch na <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/politika-obozretnosti-na-makrourovni2>.

² Predbežné ciele boli definované v nadväznosti na Odporúčanie Európskeho výboru pre systémové riziká zo 4. apríla 2013 o predbežných cieľoch a nástrojoch makroprudenciálnej politiky (ESRB/2013/1).

Tretím predbežným cieľom je obmedzenie koncentrácie priamych aj nepriamych expozícií. Priama koncentrácia spravidla súvisí s významným vystavením, napr. voči domácnostiam, verejnej správe, alebo určitému segmentu hospodárstva. Nepriame expozície vznikajú prostredníctvom vzájomného prepojenia finančných a nefinančných inštitúcií. Zvýšená koncentrácia je dlhodobou štruktúrnou črtou domáceho finančného sektora. Vyplýva to najmä zo štruktúry slovenskej ekonomiky, ktorá je do veľkej miery závislá od malého počtu vybraných odvetví, ale aj z koncentrácie pohľadávok, resp. zdrojov financovania sa bánk vo vzťahu k niektorým klientom, resp. skupinám klientov. Ďalšou významnou charakteristikou slovenského bankového sektora je vysoký podiel domácich štátnych dlhopisov v bilanciách bánk.

Štvrtým predbežným cieľom je zmiernenie systémového rizika súvisiaceho s nesprávne nastavenou motiváciou finančných inštitúcií a ich klientov. Primárnym cieľom je zníženie rizika morálneho hazardu súvisiaceho s existenciou systémovo významných finančných inštitúcií. Kým však v rámci tretieho predbežného cieľa sa sleduje koncentrácia z dôvodu možného dopadu na jednotlivé banky, resp. na bankový sektor, pri systémovo významných inštitúciách sa koncentrácia sleduje z dôvodu veľkosti dopadu prípadného zlyhania danej inštitúcie na finančný a reálny sektor. V neposlednom rade existujú príklady vzniku morálneho hazardu aj pri odmeňovaní manažmentu finančných inštitúcií alebo nastavení spolupráce s finančnými sprostredkovateľmi.

Piatym predbežným cieľom je zvýšenie odolnosti finančnej infraštruktúry. Najdôležitejšou súčasťou finančnej infraštruktúry na Slovensku sú najmä platobné systémy (Target 2, SIPS), Fond ochrany vkladov a systémy zúčtovania cenných papierov. Ich spoľahlivé fungovanie je významným predpokladom finančnej stability na Slovensku.

Štvrtročný komentár k politike obozretnosti na makroúrovni je štruktúrovaný podľa uvedených cieľov v súlade s odporúčaním (ESRB/2013/1). Obsahuje najmä analytické hodnotenie situácie (opierajúce sa o indikátory v prílohe), ktoré je podkladom pre rozhodnutie Národnej banky Slovenska. Tabuľky a grafy v prílohe vychádzajú z údajov k 30.9.2016, ale kvalitatívne hodnotenie zohľadňuje aj informácie dostupné k dátumu predloženia komentára.

Dokument je rozdelený na tri časti. V prvej časti je prezentovaná stručná analýza s hodnotením najvýznamnejších zmien z hľadiska systémového rizika v aktuálnom štvrtroku, štruktúrovaná podľa uvedených predbežných cieľov. Druhá časť, ktorá je zameraná na rozhodnutia v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni, obsahuje rozhodnutia NBS ako aj prípadné rozhodnutia ECB. Tretiu časť tvoria prílohy: tabuľky s ukazovateľmi, podľa ktorých sa sledujú predbežné ciele a podklady pre rozhodnutie o miere proticyklického kapitálového vankúša.

1 Hodnotenie situácie Národnou bankou Slovenska

1.1 Nadmerný úverový rast a dlhové financovanie

Vývoj úverov v treťom štvrtroku 2016 potvrdil trendy pozorované v predchádzajúcom období, pričom medziročný rast úverov v porovnaní s druhým štvrtrokom mierne zrýchlil na úroveň 10,2 % (9,4 % v druhom štvrtroku)³. Zrýchlenie medziročného rastu objemu úverov bolo možné pozorovať ako v sektore domácností, tak aj v sektore podnikov. Dynamika objemu úverov poskytnutých domácimi bankami súkromnému nefinančnému sektoru tak už približne rok dosahuje, alebo sa pohybuje blízko dvojciferných dynamík. V treťom štvrtroku 2016 rástli úvery domácnostiam tempom 13,2 % medziročne (oproti 12,8 % v druhom štvrtroku). Takéto miery rastu boli naposledy zaznamenané v roku 2009, keď doznievala expanzívna fáza na trhu úverov. Pretrvávajúci priaznivý vývoj na pracovnom trhu, rastúce ceny nehnuteľností a pozitívny sentiment domácností sa premietajú do relatívne silného dopytu po úveroch. Z ponukovej stránky pôsobia stimulujúco na dopyt pretrvávajúce nízke úrokové sadzby a rastúca konkurencia bánk na trhu úverov. Silné medziročné nárasty dosahujú ako úvery na bývanie, tak aj spotrebiteľské úvery. Rast úverov domácnostiam bol na Slovensku v treťom štvrtroku 2016 najrýchlejší spomedzi všetkých krajín EÚ. Silný rast úverov sa premietol aj do nárastu zadlženosti slovenských domácností, ktorá v treťom štvrtroku 2016 vzrástla na 37,4 % HDP (36,5 % HDP v druhom štvrtroku)⁴. Podobné tempo medziročného nárastu zadlženosti domácností ako v treťom štvrtroku uplynulého roka bolo naposledy možné pozorovať v roku 2010.

Po miernom spomalení v druhom štvrtroku došlo v treťom štvrtroku 2016 k zrýchleniu medziročnej dynamiky úverov podnikom, keď ich objem medziročne vzrástol o 5,3 % (oproti 4 % v druhom štvrtroku). Rast úverov podnikom bol najsilnejší v prípade dlhodobých úverov investičného charakteru, čo pravdepodobne súvisí s pozitívnymi očakávaniami podnikového sektora. Priaznivý výhľad stabilného ekonomického vývoja, stabilný rast tržieb a aktuálne priaznivé podmienky financovania zvyšujú dopyt podnikového sektora po úveroch. Zadlženosť podnikov zrýchlila v porovnaní s uplynulými štvrtrokmi svoj rast, pričom v treťom štvrtroku 2016 dosiahla úroveň 50,6 % HDP (oproti 49,8 % HDP v druhom štvrtroku 2016). Objem úverov poskytnutých domácim bankovým sektorom domácim nefinančným podnikom rástol v treťom štvrtroku 2016 po Luxembursku a Litve tretím najrýchlejším tempom spomedzi krajín EÚ.

Silný rast úverov sa prejavil aj v náraste indikátora Domestic credit-to-GDP_{trend} gap, keď jeho hodnota v treťom štvrtroku 2016 vzrástla o 0,8 p. b., pričom dosiahla úroveň 3,79 %⁵. Takýto vývoj naznačuje pokračovanie expanzívnej fázy úverového cyklu. Hodnota tohto ukazovateľa sa tak

³ Úvery poskytnuté domácimi bankami sektoru domácností (S.14 a S.15) a sektoru nefinančných podnikov (S.11) v tuzemsku, zdroj: hlásenia bánk, V(NBS) 33-12.

⁴ Vplyvom revízie národných účtov, zverejnenej ŠÚ SR v decembri 2016 nastala zmena štvrtročných údajov za HDP, v dôsledku čoho došlo v porovnaní s predchádzajúcim štvrtročným komentárom k politike obozretnosti na makroúrovni - október 2016 k zmene ukazovateľov zadlženosti súkromného sektora (ako aj niektorých ďalších ukazovateľov, pre ktoré je vstupom HDP).

⁵ Vplyvom zverejnenej revízie národných účtov, zverejnenej ŠÚ SR, a s tým súvisiacej revízie údajov za HDP (december 2016) a doplnením časového radu o obdobie rokov 1993 až 1995 došlo v porovnaní s predchádzajúcim štvrtročným komentárom k politike obozretnosti na makroúrovni - október 2016 k úprave údajov ukazovateľa Domestic credit-to-GDP_{trend} gap (zároveň sa mierne zmenili aj hodnoty pre ukazovatele Proticyklický smerovník a Štandardizovaný credit-to-GDP gap).

zreteľne posunula nad úroveň 2 % indikujúcu podľa odporúčania ESRB⁶ zvyšovanie miery proticyklického kapitálového vankúša. Dôvody prijatia rozhodnutia o nenulovej miere proticyklického kapitálového vankúša prijatého v júli 2016 sa tak ďalším vývojom na úverovom trhu potvrdili. Hodnota indikátora Domestic credit-to-GDP_{trend} gap aktuálne naznačuje referenčnú hodnotu pre proticyklický kapitálový vankúš na úrovni 1,00 %⁷. Nárast zadlženosti domáceho nefinančného sektora sa prejavil aj vo výraznejšom zmenšení zápornej medzery ukazovateľa Štandardizovaný credit-to-GDP gap, keď jeho hodnota vzrástla o 0,94 p. b. na úroveň -0,45 %. Tento vývoj bol ovplyvnený najmä rastúcou zadlženosťou voči domácemu finančnému sektoru⁸.

Narastajúce tlaky na trhu úverov, rast zadlženosti súkromného nefinančného sektora, aktuálny makroekonomický vývoj a situácia na trhu s bývaním prispeli k nárastu ďalšieho z indikátorov identifikujúcich fázu finančného cyklu, Proticyklického smerovníka. Hodnota tohto ukazovateľa, po prechodnom poklese v druhom štvrtroku spôsobenom špecifickými faktormi na trhu úverov nefinančným spoločnostiam,⁹ v treťom štvrtroku 2016 opäťovne vzrástla. K nárastu hodnoty Proticyklického smerovníka prispeli všetky jeho zložky. Tento ukazovateľ tak dosiahol hodnoty naposledy pozorované v závere roka 2008. Vývoj tohto ukazovateľa naznačuje pokračovanie a posilnenie expanzívnej fázy finančného cyklu.

Vývoj sledovaných indikátorov v treťom štvrtroku 2016 celkovo potvrdil prehlbovanie expanzívnej fázy finančného cyklu. K zosilneniu expanzívnej fázy finančného cyklu prispievajú faktory ako zo strany ponuky, tak aj dopytu. Stabilný makroekonomický vývoj pretavujúci sa do priaznivého vývoja na pracovnom trhu a vývoja tržieb podnikového sektora, pozitívny sentiment a vývoj cien na realitnom trhu, ako aj silné konkurenčné tlaky na úverovom trhu a dlhodobé nízke úrokové miery prispievajú k narastaniu expanzívnej fázy úverového cyklu. Všetky tri používané indikátory identifikujúce fázu finančného, respektíve úverového cyklu v treťom štvrtroku 2016 vzrástli, pričom dva z nich (Domestic credit-to-GDP_{trend} gap a Proticyklický smerovník) naznačujú nenulovú úroveň proticyklického kapitálového vankúša. Aktuálne identifikované pokračovanie expanzívnych vývojových tendencií však bolo predpokladané a zohľadnené už pri stanovovaní nenulovej miery proticyklického kapitálového vankúša v júli 2016. Doterajší vývoj zatiaľ neindikuje potrebu ďalšieho zvyšovania miery proticyklického kapitálového vankúša. Aktuálne prebiehajúca expanzívna fáza finančného cyklu však pre finančné inštitúcie predstavuje príležitosť pre vytvorenie dostatočnej rezervy pre obdobie materializácie kreditného rizika a usmernenie svojej dividendovej politiky v tomto smere.

⁶ Odporúčanie ESRB 2014/1.

⁷ Vplyvom zverejnenej revízie národných účtov zverejnenej ŠÚ SR, a s tým súvisiacej revízie údajov za HDP (december 2016) a doplnením časového radu o obdobie rokov 1993 až 1995 došlo v porovnaní s predchádzajúcim štvrtročným komentárom k politike obozretnosti na makroúrovni - október 2016 k úprave údajov ukazovateľa Domestic credit-to-GDP_{trend} gap (zároveň sa mierne zmenili aj hodnoty pre ukazovatele Proticyklický smerovník a Štandardizovaný credit-to-GDP gap).

⁸ Slabá výpovedná hodnota Štandardizovaného credit-to-GDP gap vyplýva najmä z krátkosti časového radu použitého pre tento ukazovateľ.

⁹ Prechodný pokles dynamiky rastu úverov nefinančným podnikom v dôsledku ich volatilného vývoja a nárast objemu zlyhaných úverov, spôsobený zlyhaním jednej pohľadávky.

1.2 Nadmerný časový nesúlad a trhová likvidita

Charakter rizika likvidity v bankovom sektore aj naďalej viac súvisel s časovým nesúladom aktív a pasív, než s otázkou trhovej likvidity. Súviselo to najmä s pokračujúcim trendom rastu dlhodobých úverov domácnostiam, ku ktorým sa počas roka 2016 pridávali investičné úvery podnikom. Výsledkom je neustále sa predlžujúca priemerná zostatková splatnosť aktív slovenského bankového sektora, zatiaľ čo priemerná splatnosť záväzkov sa zásadnejšie nemenila. V treťom štvrtroku 2016 dosiahol časový nesúlad aktív a pasív v rôznych splatnostiach nové historické maximum. V tomto období sa potvrdil aj v minulosti konštatovaný trend, kde je riziko likvidity vo väčšej miere závislé na stabilite krátkodobých retailových vkladov, ako na likvidných aktívach. Z pohľadu individuálnej banky takýto trend zvyšuje riziko likvidity, pretože v prípade idiosynkratického šoku sa môže individuálna banka lepšie spoľahnúť na svoje likvidné aktíva, ako na stabilitu vkladov. Z pohľadu stability celkového bankového sektora môže stabilita krátkodobých vkladov do istej miery nahrádzať likvidné aktíva. To je však podmienené priaznivým pomerom medzi úvermi a vkladmi. Preto môžeme za negatívny vývoj považovať aj nárast ukazovateľa úverov ku vkladom, ktorý v treťom štvrtroku mierne stúpol. Dôvodom bol spomínaný silný rast úverov domácnostiam a nárast úverov poskytnutých bankovým sektorom do zahraničia.

V treťom štvrtroku teda pokračovalo prehĺbovanie trendov zvyšujúcich riziko likvidity, teda rast dlhodobých nelikvidných aktív, pokles investícií do likvidných aktív a vyššia závislosť na stabilite krátkodobých vkladov. Novou negatívnou zmenou bolo aj zvýšenie ukazovateľa úvery ku vkladom.

1.3 Koncentrácia

Počas tretieho štvrtroku 2016 sa miera vystavenia domáceho bankového sektora výraznejšie nemenila. Zároveň opätovne pokleslo kreditné riziko vo väčšine významných ekonomických odvetví.

Napriek tomu však zostáva toto riziko pre slovenský bankový sektor naďalej významným. Toto riziko súvisí najmä s nízkou diverzifikáciou bankových portfólií. Dôležitým aspektom je aj vysoký podiel zahraničného vlastníctva bánk. Hoci táto skutočnosť nepredstavuje aktuálne vysoké riziko pre domáci bankový sektor, jeho ďalší vývoj môže byť negatívne ovplyvnený regulátornými zmenami, ktoré môžu oslabiť postavenie dcérskych spoločností a zvýšiť ich vystavenie voči externým rizikám v rámci ich bankovej skupiny. Popri zmenách prijatých v rámci bankovej únie v roku 2016, ktorými sa umožňujú výnimky z pravidiel likvidity a majetkovej angažovanosti, ide najmä o návrh Európskej komisie rozšíriť tieto výnimky aj na kapitálové požiadavky.¹⁰

¹⁰ Návrh Európskej komisie na revíziu nariadenia CRR z 23. novembra 2016 umožňuje centrálna riadenia kapitálu v rámci bankových skupín na cezhraničnej úrovni a nahradenia kapitálu v dcérskych spoločnostiach garanciami zo strany materských bánk.

1.4 Morálny hazard

Počas tretieho štvrťroka 2016 nastali iba miernejšie zmeny jednotlivých ukazovateľov morálneho hazardu. Koncentrácia celkových čistých aktív stúpla aj v tomto štvrťroku, aj keď už len nepatrne, a momentálne dosahuje historicky maximálne hodnoty. Podiel domácich štátnych dlhopisov vlastnených bankami ani koncentrácia držby týchto dlhopisov v rámci bankového sektora sa výrazne nezmenili. Vysoký stupeň koncentrácie pasív v rámci finančného systému sa aj v tomto štvrťroku mierne znížil, naďalej je však blízko historických maxím. Na rozdiel od predchádzajúcich štvrťrokov sa znížila koncentrácia pri rovnakom ukazovateli na strane aktív.

1.5 Finančná infraštruktúra a ostatné riziká

Banky uhradili ročný príspevok do Fondu ochrany vkladov za rok 2016 v priebehu prvého polroka 2016. Z uvedeného dôvodu nedošlo k tretiemu štvrťroku 2016 k žiadnym zmenám v súvislosti s výškou prostriedkov vo fonde. Pokrytie krytých vkladov prostriedkami fondu zostalo na úrovni 0,65 %.

Prostriedky odvedené do Jednotného rezolučného fondu za účelom riešenia krízových situácií predstavovali v roku 2016 takmer 22 mil. €.

Bankový sektor pokračoval v platení osobitného odvodu, ktorého celkové naakumulované prostriedky k tretiemu štvrťroku 2016 dosiahli takmer 700 mil. €. Sadzba osobitného odvodu sa zafixovala na úrovni 0,2 % až do roku 2020¹¹.

¹¹ Na základe novely zákona č. 384/2011 Z. z. o osobitnom odvode vybraných finančných inštitúcií.

2 Rozhodnutia v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni

2.1 Aktuálne rozhodnutie NBS k príslušnému štvrťroku

Vývoj Domestic credit-to-GDP_{trend} gapu (Graf 2) a Proticyklického smerovníka (Graf 3), ako vývoj ukazovateľov nadmerného rastu úverov a finančnej páky (tabuľka v Prílohe A) potvrdil dôvody nenulovej výšky proticyklického kapitálového vankúša. Na základe rozhodnutia Bankovej rady Národnej banky Slovenska zo dňa 31.1.2017 ostáva miera proticyklického kapitálového vankúša na úrovni 0,5 % s účinnosťou od 1.8.2017¹².

2.2 Aktuálne platné nastavenie nástrojov zo strany NBS

Dňa 26.7.2016 schválila Banková rada NBS zvýšenie miery proticyklického kapitálového vankúša na 0,50 % s účinnosťou od 1.8.2017.

Dňa 13.12.2016 Banková rada NBS schválila opatrenie, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie (opatrenie NBS č. 10/2016), ktoré bolo do veľkej miery implementáciou častí odporúčania NBS v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni č. 1/2014, týkajúcich sa trhu úverov na bývanie. V porovnaní s pôvodným odporúčaním boli vykonané určité zmeny týkajúce sa minimálnej finančnej rezervy dlžníka alebo dodatočných limitov na pomer výšky úveru k hodnote zabezpečenia.¹³

Dňa 31.1.2017 Banková rada Národnej banky Slovenska schválila zmenu odporúčania NBS v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni č. 1/2014 k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov. Z Odporúčania č. 1/2014 boli vypustené tie časti, ktoré sa stali súčasťou opatrenia NBS č. 10/2016 alebo príslušných zákonov¹⁴.

V súlade s rozhodnutím NBS č. 18/2016 z 24. mája 2016 musia identifikované banky od 1. januára 2017 udržiavať vankúš pre O-SII na úrovni 1 až 2 % rizikových expozícií. Ďalej, v súlade s rozhodnutím NBS č. 19/2016 z 24. mája 2016 musia identifikované banky od 1. januára 2017 udržiavať vankúš na krytie systémového rizika na úrovni 1 % rizikových expozícií na základe domácich expozícií. To znamená, že všetky banky so sídlom na Slovensku, ktoré boli identifikované ako lokálne systémovo významné, udržiujú celkový vankúš z dôvodu systémovej významnosti na úrovni maximálne 2 % rizikových expozícií. Ďalšie aktuálne platné nástroje politiky obozretnosti na makroúrovni pokrývajúce najmä oblasť kapitálových požiadaviek zobrazuje Tabuľka 1.

2.3 Možné použitie nástrojov politiky obozretnosti na makroúrovni v strednodobom horizonte

Pripravované legislatívne zmeny v oblasti spotrebných úverov

Aktuálne sa pripravuje transformácia zmeneného odporúčania NBS v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni č. 1/2014 k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov do sekundárnej legislatívy, vrátane ich čiastočnej rekalibrácie. Dôležitým prínosom takejto zmeny bude rozšírenie regulačného rámca aj na iné subjekty než sú banky. Legislatíva v tejto oblasti tak prinesie väčšiu

¹²<http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/politika-obozretnosti-na-makrourovni2/rozhodnutia>

¹³ http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Legislativa/_Vestnik/OPAT10-2016.pdf

¹⁴ http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Legislativa/_UplneZneniaZakonov/Z0902016.pdf

http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Legislativa/_UplneZneniaZakonov/Z1292010.pdf

istotu všetkým bankovým aj nebankovým inštitúciám ohľadom rovnakých podmienok podnikania v oblasti retailových úverov.

Očakávaný vývoj miery proticyklického kapitálového vankúša v nasledujúcom štvrtroku

Súčasný vývoj indikátorov nenaznačuje bezprostrednú potrebu zvýšenia miery proticyklického kapitálového vankúša v nasledujúcom štvrtroku.

2.4 Rozhodnutia ECB týkajúce sa slovenského bankového sektora k príslušnému štvrtroku

K 31. januáru 2017 nebolo zo strany Európskej centrálnej banky vydané žiadne rozhodnutie v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni vo vzťahu k slovenskému bankovému sektoru.

Tabuľka 1 Aktuálne nastavenie nástrojov platných pre SR

Makroprudenciálny nástroj	1. štvrťrok 2016	2. štvrťrok 2016	3. štvrťrok 2016	4. štvrťrok 2016	1. štvrťrok 2017	Poznámka
Makroprudenciálne nástroje platné pre SR						
Vankúš na zachovanie kapitálu (§ 33b zákona o bankách)	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	
Miera proticyklického kapitálového vankúša (§ 33g zákona o bankách)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	Zvýšenie na úroveň 0,5 %, účinné od 1.8.2017
Vankúš pre O-SII (§ 33d zákona o bankách) ¹	1 %	1 %	1 %	1 %	1 % až 2 %	
Vankúš na krytie systémového rizika (§ 33e zákona o bankách) ²					1 %	Zvýšenie od 1.1.2018
Riziková váha priradená expozíciám plne zabezpečeným hypotékami na nehnuteľný majetok určený na bývanie (čl. 124 nariadenia CRR)	35 %	35 %	35 %	35 %	35 %	
Riziková váha priradená expozíciám plne zabezpečeným hypotékami na nehnuteľný majetok určený na podnikanie (čl. 124 nariadenia CRR)	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	Plánované zvýšenie
Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na bývanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád (č. 164 nariadenia CRR)	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	
Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na podnikanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád (č. 164 nariadenia CRR)	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %	
Riziková váha priradená expozíciám plne zabezpečeným hypotékami na nehnuteľný majetok určený na podnikanie - ostatné štáty EÚ (čl. 124 nariadenia CRR)	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	
Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na bývanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád - ostatné štáty EÚ (č. 164 nariadenia CRR)	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	
Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na podnikanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád - ostatné štáty EÚ (č. 164 nariadenia CRR)	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %	

Zdroj: NBS.

¹ Vankúš pre O-SII je určený pre Československú obchodnú banku, a.s., Poštovú banku, a.s., Slovenskú sporiteľňu, a.s., Tatra banku, a.s. a Všeobecnú úverovú banku, a.s.

² Vankúš na krytie systémového rizika je určený pre Československú obchodnú banku, a.s., Slovenskú sporiteľňu, a.s., Tatra banku, a.s. a Všeobecnú úverovú banku, a.s.

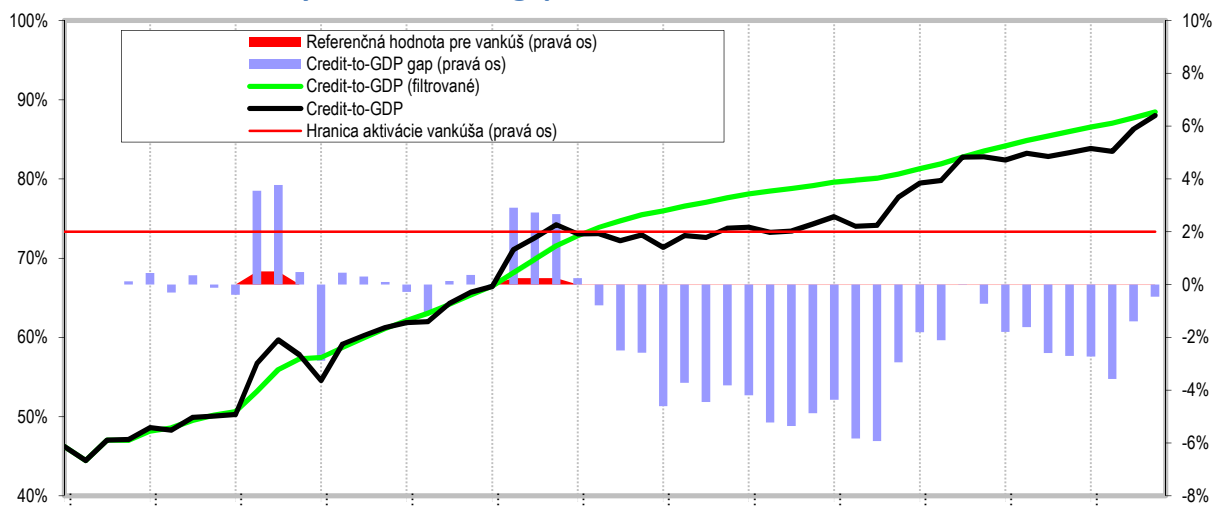
Tabuľka 2 Aktuálne nastavenie nástrojov platných pre zahraničné expozície

Makroprudenciálny nástroj	1. štvrťrok 2016	2. štvrťrok 2016	3. štvrťrok 2016	4. štvrťrok 2016	1. štvrťrok 2017	Poznámka
Makroprudenciálne nástroje platné pre zahraničie						
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre Českú republiku (§ 33j zákona o bankách)	0 %	0 %	0 %	0 %	0,5 %	
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre Švédsko (§ 33j zákona o bankách)	1 %	1 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	Zvýšenie na 2 % od 19. marca 2017
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre ostatné štáty EÚ (§ 33j zákona o bankách)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre Nórsko (§ 33j zákona o bankách)	1 %	1 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	Zvýšenie na 2 % od 31. decembra 2017
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre Island (§ 33j zákona o bankách)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	Zvýšenie na 1 % od 1. marca 2017
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre Hongkong (§ 33i a § 33j zákona o bankách)	0,625 %	0,625 %	0,625 %	0,625 %	1,25 %	Zvýšenie na 1,875 % od 1. januára 2018 a na 2,5 % od 1. januára 2019
Miera proticyklického kapitálového vankúša pre ostatné štáty sveta (§ 33i a § 33j zákona o bankách)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	
Vankúš na krytie systémového rizika pre Estónsko (§ 33f zákona o bankách)	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %	
Vankúš na krytie systémového rizika pre ostatné štáty EÚ (§ 33f zákona o bankách)	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	
Riziková váha priradená expozíciám plne zabezpečeným hypotékami na nehnuteľný majetok určený na bývanie - ostatné štáty EÚ (čl. 124 nariadenia CRR)	35 %	35 %	35 %	35 %	35 %	Írsko, Chorvátsko, Malta, Slovinsko: prísnejšie podmienky na aplikáciu váhy 35 %
Riziková váha priradená expozíciám plne zabezpečeným hypotékami na nehnuteľný majetok určený na podnikanie – Švédsko a Rumunsko (čl. 124 nariadenia CRR)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	Rumunsko: prísnejšie podmienky na aplikáciu váhy 50 %
Riziková váha priradená expozíciám plne zabezpečeným hypotékami na nehnuteľný majetok určený na podnikanie - ostatné štáty EÚ (čl. 124 nariadenia CRR)	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	Spojené kráľovstvo: sprísnenie podmienok na aplikáciu váhy 50 %
Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na bývanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád - ostatné štáty EÚ (č. 164 nariadenia CRR)	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	
Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na bývanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád - Nórsko (č. 164 nariadenia CRR)	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	
Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na podnikanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád - ostatné štáty EÚ (č. 164 nariadenia CRR)	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %	

Zdroj: ESRB.

Príloha B Proticyklický kapitálový vankúš

Graf 1 Štandardizovaný credit-to-GDP gap

Zdroj: NBS, ŠÚ SR.

Poznámky:

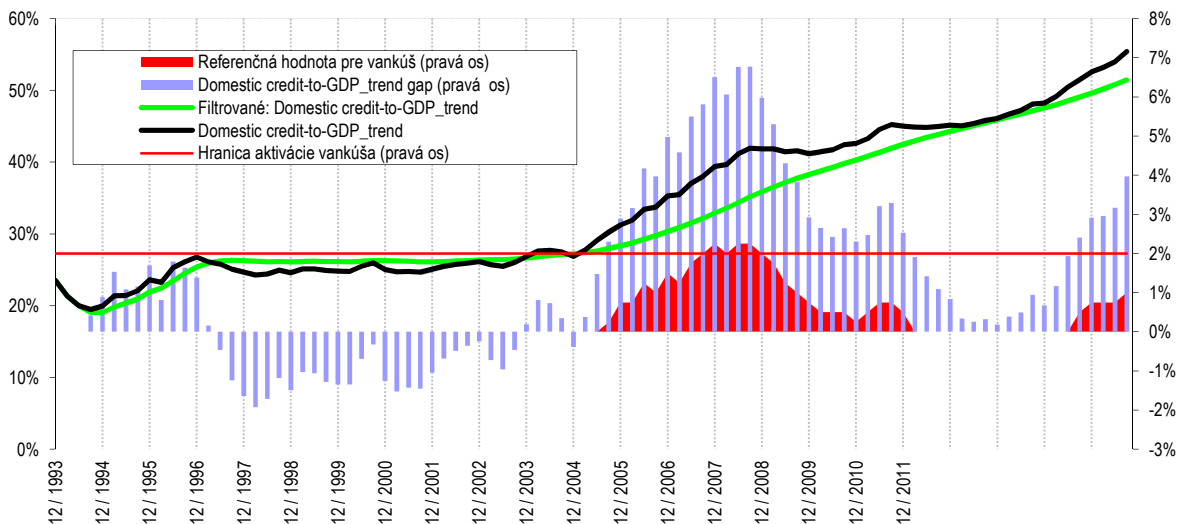
Štandardizovaný Credit-to-GDP gap vychádza z celkového dlhu nefinančných podnikov a domácností.

Štandardizovaný Credit-to-GDP gap je vypočítaný podľa § 33g, odsek 2a zákona o bankách a v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, časť B1.

Hranica aktivácie proticyklického kapitálového vankúša a hodnoty „gapu“ sú zobrazené na pravej osi.

Údaje ukazovateľa Štandardizovaný Credit-to-GDP gap sa mierne odlišujú od hodnôt v Štvrťročnom komentári k politike obozretnosti na makroúrovni - október 2016 v dôsledku zakomponovania revidovaných údajov za HDP zverejnených ŠÚ SR v decembri 2016.

Graf 2 Domestic credit-to-GDP_{trend} gap

Zdroj: NBS, ŠÚ SR.

Poznámky:

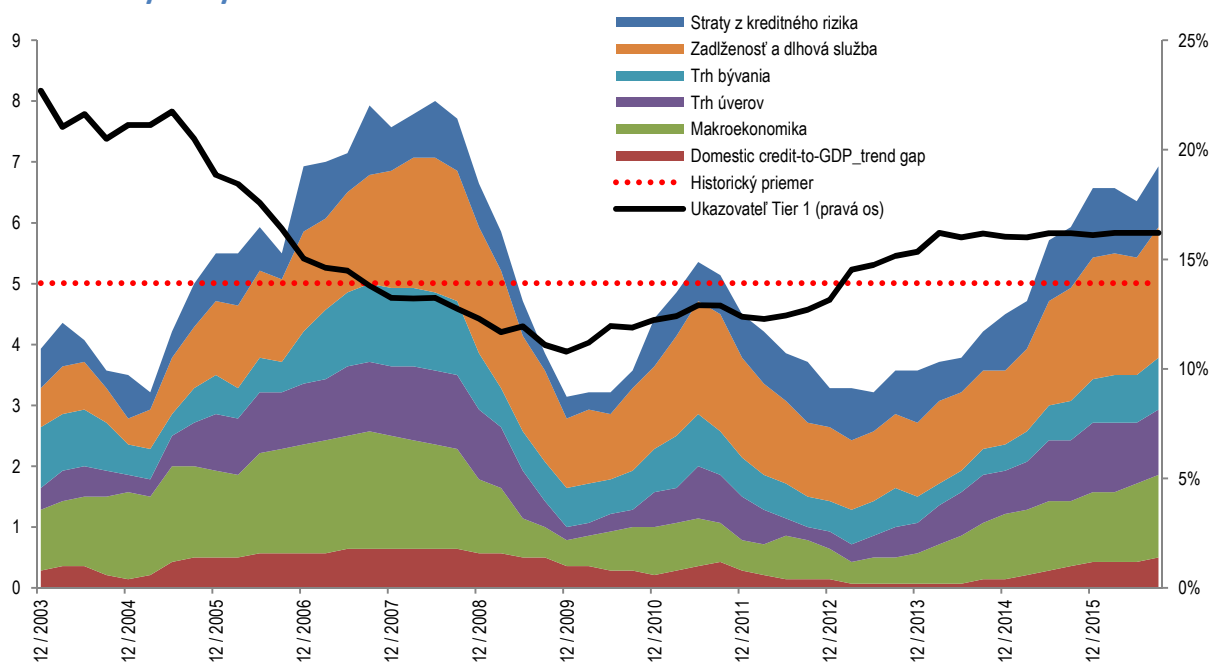
Domestic credit-to-GDP_{trend} gap vychádza z úverov podnikom a domácnostiam poskytnutých domácim bankovým sektorom.

Domestic credit-to-GDP_{trend} gap je vypočítaný podľa § 33g, odsek 2a zákona o bankách a v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, časť B2.

Hranica aktivácie proticyklického kapitálového vankúša a hodnoty „gapu“ sú zobrazené na pravej osi.

Vplyvom zverejnenej revízie národných účtov, zverejnenej ŠÚ SR, a s tým súvisiacej revízie údajov za HDP (december 2016) a doplnením časového radu o obdobie rokov 1993 až 1995, došlo v porovnaní s predchádzajúcim Štvrťročným komentárom k politike obozretnosti na makroúrovni - október 2016 k úprave údajov ukazovateľa Domestic credit-to-GDP_{trend} gap.

Graf 3 Proticyklický smerovník

Zdroj: NBS, ŠÚ SR, CMN.

Poznámka: Ukazovateľ je vypočítaný v súlade s § 33g, odsek 1c, zákona o bankách a v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, časti C a D.

Údaje ukazovateľa Proticyklický smerovník sa mierne odlišujú od hodnôt uvádzaných v štvrtročnom komentári k politike obozretnosti na makroúrovni - október 2016 v dôsledku zakomponovania revidovaných údajov za HDP zverejnených ŠÚ SR v decembri 2016.

Tabuľka 3 Referenčné hodnoty pre proticyklický kapitálový vankúš

Východisko referenčnej hodnoty	Referenčná hodnota k 30.9.2016
Referenčná hodnota podľa Credit-to-GDP gap	0 %
Referenčná hodnota podľa Domestic credit-to-GDP _{trend} gap	1,00 %

Zdroj: NBS.

Poznámka: Tabuľka je zostavená na základe povinnosti vyplývajúcej z § 33g, odsek 2, zákona o bankách a v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, príloha, časť II.